

De X factor van de H. Martinus

Elf november 2011 (11-11-11) belooft een speciale dag te worden

in het Aartsbisdom Utrecht. Diaconie wordt die dag getoetst op haar kracht en betekenis voor gelovig handelen - de dag vormt tegelijkertijd de start van een diaconaal weekend in het aartsbisdom. Elf november is de dag van de H. Martinus van Tours (316-397). Een heilige die in de vierde eeuw als jonge man de parabel van de barmhartige Samaritaan in praktijk bracht. Een bisschop die de patroonheilige werd van vele parochies, ook in het Aartsbisdom Utrecht. Hij was de eerste heilige die geen martelaar was. Kortom gewoon een voorbeeldig mens, een toonbeeld van naastenliefde. Hij beschikte, in moderne taal gesproken, over de X factor.

Wat bepaalt nu de X factor van de H. Martinus?

Vier componenten zorgen er samen voor dat de H. Martinus tot op de dag van vandaag een heilige is die ons tot voorbeeld strekt. Deze vier componenten zijn:

Hij laat zich raken door de bedelaar

Martinus komt als Romeins soldaat bij de poorten van Amiens in Frankrijk een bedelaar tegen, die rilt van de kou. Martinus kijkt en ziet... met compassie. Hij ziet niet een oude vuile bedelaar maar iemand die het koud heeft en die warmte nodig heeft. Hij trekt dan ook zijn zwaard en deelt zijn cape in tweeën. Het verhaal vertelt ons dat deze bedelaar een verschijning van Christus was: het zien van de (A)nder.

In 2011 zitten er nog steeds bedelaars bij de stadsmuur. Het gaat hierbij om gekwetste en kwetsbare mensen: uitgeprocedeerde vluchtelingen, illegalen, mensen diep in de schulden maar ook de oudere, de zieke, de eenzame mens. Martinus leert ons hoe wij onszelf kunnen laten raken door niemand in hokjes te plaatsen en in het ergste geval af te schrijven, maar de mens in zijn kwetsbaarheid te ontmoeten. In ieder van hen is Christus, is Gods liefde te zien.

Hij deelt zijn mantel in tweeën

Martinus handelt. Hij ziet niet alleen, Martinus handelt spontaan en op een wijze waarbij hij niet alleen zorgt voor die voor hem onbekende bedelaar, maar ook voor zichzelf. Hij vermenigvuldigt zijn eigen rijkdom. Eén mantel, één jas geeft warmte voor twee. Wat betekent dit voor deze tijd waarin we leven? We wonen en werken in een geïndividualiseerde samenleving met maatschappelijke en politieke problemen die qua omvang en alomvattendheid ons boven het hoofd lijken te groeien. Het risico is groot om voor de veilige weg te kiezen of om een terugtrekkende beweging te maken door op het eigen erf te blijven. Willen we en kunnen we onze welvaart, de aarde waarop we leven met elkaar delen? Martinus leert ons dat delen vanuit ons geloof vermenigvuldigen betekent. Wie in het klein begint kan bergen verzetten. Het is als de kracht van het mosterdzaadje.

Hij laat zich bekeren

Martinus was heiden toen hij op zijn paard langs de poort reed. Als legionair in het Romeinse leger zal hij het christendom gekend hebben dat zich in die tijd in Frankrijk verspreidde. Hij laat zich echter bekeren door zijn eigen daad. Hij ervaart dat zijn spontane reactie om zijn jas te delen een diepere laag in hem raakt, namelijk de ontdekking dat zijn daad van naastenliefde gedragen wordt door Gods liefde voor zijn mensen. Zo worden niet alleen zijn ogen geopend maar wordt ook zijn hart geopend. Hij wordt letterlijk omgekeerd en bekeerd. De westerse samenleving anno 2011 lijkt op geen enkele wijze meer op die van de 4de eeuw. De aha-erlebnis is echter van alle tijden. Vele mannen en vrouwen kwamen en komen tot omkeer, tot inkeer door een actie of anderszins. Hiervoor is het wel nodig dat je ogen geopend worden; steeds opnieuw.

Hij wordt gevierd

Martinus is heilig verklaard vanwege zijn eigen verdiensten. Na zijn bekering werd hij priester gewijd, werd monnik en vervolgens bisschop. Zijn voorliefde voor de armen en zijn werk als vredestichter maakten hem tot een bijzonder mens en een icoon van zijn tijd. Op 11 november, de dag van zijn begrafenis in Tours, viert de Kerk zijn gedachtenis. Op deze dag, in Nederland ook St. Maarten geheten, zijn talloze volksgebruiken ontstaan. De bekendste is de lampionnentocht waarbij kinderen met lichtjes door de straten gaan. En bij gebrek aan lampionnen deed een uitgeholde voederbiet het ook goed. Martinus, een heilige die tot op de dag van vandaag nog steeds inspireert om het goede te doen en het kwade te laten.

Diaconie in de voetsporen van Martinus

In het weekend van 11, 12 en 13 november kunnen de parochies in de voetsporen van de H. Martinus treden. We nodigen u uit om concreet gestalte te geven aan de vier componenten van de X factor van Martinus. Er gebeurt natuurlijk al veel aan diaconie. Te denken valt aan bezoekwerk, het werk van de MOV, het werk van de voedselbank en het inloophuis. Het plan is om dit werk met anderen te delen, door nieuwe ontmoetingen aan te gaan. Vanuit de ontmoeting met de bedelaar bleek de jas van Martinus over genoeg warmte te beschikken om ervan te kunnen delen. Deze ervaring kunnen we ook in de parochie gestalte geven.

Vanuit hetgeen we reeds doen, kan ook iets nieuws, iets moois groeien. Mensen die jou nabij zijn, uitnodigen om in de ontmoeting te gaan staan waarin je jezelf en de (A)nder kunt tegenkomen. Elkaar het verhaal vertellen of samen iets doen voor een ander is als het delen van je mantel, het is het vermenigvuldigen van de aandacht voor de kwetsbare mens. Het worden ontmoetingen die je uitnodigen om in navolging van Christus, je talenten niet in de grond te stoppen maar te gebruiken. De diocesane diaconale werkers van het aartsbisdom ondersteunen samen met de werkers van het maatschappelijk activeringswerk dit initiatief. Na de vakantieperiode zijn concrete initiatieven en ideeën beschikbaar waarmee in de parochie en op locatie gewerkt kan worden. En...

voor de jongeren geldt dat het weekend van DiaconAction in ons bisdom een week vervroegd kan worden zodat jong en oud geraakt kunnen worden door de X factor van de H. Martinus ofwel Sint Maarten.

Meer informatie is te vinden op www.dkci-utrecht.nl.

Foto's:

- Gevelsteen van de H. Martinus in Trier
- Moderne 'mantel van Martinus', onderdeel van het campagnebeeld voor 11-11-11
- Standbeeld van de H. Martinus bij de voormalige St. Martinuskerk in Utrecht
- Schilderij van de H. Martinus door Anthony van Dyck (1618)